

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ನಿನ್ನೆ ನಡೆದ ದುರಂತದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಅವರು, ಬಾಪುಗೌಡರ, ಕಸಬಿಯವರು ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಅನೇಕ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿನ್ನೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಆದರೆ ತಾವು ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗಿ.—ಇನ್ನೂ ೨೩ ಜನ ಒಳಗಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ೧೫-೨೦ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬಡಿದುಕೊಂಡು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಊಟ ಇಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಒಳಗಡೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಘುಪತಿ.—ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಾವು ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇವೆ.

Finance Business Discussion and voting on Demands for grants 1983-84 Demand No. 22 State Excis. 47—Power Projects.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ೩೧-೩-೧೯೮೪ ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಅಬಕಾರಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೧೦,೭೫,೯೭,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನುದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಮತ್ತು

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ೩೧-೩-೧೯೮೪ ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೪,೦೯,೦೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೧,೬೬,೧೧,೯೯,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನುದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಫುನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತೇ ಇದನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇವತ್ತೇ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ನಾಯಕರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಇದು ಚಹಳ ಮಹತ್ವವಾದ ಬೇಡಿಕೆ. ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಕೂರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರು ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಕೂರಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಪಾರ್ಗಿ —ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳಿದರು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅಬ್ಬಾರಿ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಶಾಕ್ ಕೊಡುತ್ತದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಿಕ್ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಅದನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಇಷ್ಟುಬೇಗ ಮುಗಿಸಿದರೆ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಕಿಕ್ ಹೇಗೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಬೇಗ ಕಿಕ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಈಗ ೫ ಗಂಟೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿನ್ನೆ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ದರ್ಶನಾಪುರ.—ನಿನ್ನೆ ತೀರ್ಮಾನ ಆಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇವತ್ತು ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಡಿ. ಸೋಮಪ್ಪ.—ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ ಬೇಡಿಕೆ ನಿನ್ನೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆಂದು ಹಾಕಿದ್ದರು, ಆದರೆ ನಿನ್ನೆ ಹೌಸ್ ಅಡ್ವರ್ನ್ ಆಯಿತಲ್ಲ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಈಗ ನೋಡಿದರೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

• ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ ದರ್ಶನಾಪುರ.—ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಹತ್ವವಾದ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾಳೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಅದಕ್ಕೆ ತರಾತುರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—೮ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಮುಗಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಡಿ. ಸೋಮಪ್ಪ.—ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮೂರು ಗಂಟೆ ಎಂದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ)ಗೆ ೬೦ ನಿಮಿಷ, ಬಿ. ಜೆ. ಪಿ. ೧೪ ನಿಮಿಷ, ಸಿ. ಪಿ. ಐ. ೫ ನಿಮಿಷ, ಸಿ. ಪಿ. ಎಂ. ೫ ನಿಮಿಷ, ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್‌ಗೆ ೧೮ ನಿಮಿಷ, ಜನತಾ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವೂ ಸೇರಿ ೫೦ ನಿಮಿಷ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.—ಕೆ. ಇ. ಬಿ. ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ೫ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸಮಯ ನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡಿದರೂ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗಾದರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.—ಮುಖ್ಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಐದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ ?

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಖಾರ್ಗೆ.—೧೭೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಖಾತೆ ಗಳಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಡಿ. ಸೋಮಪ್ಪ.—ನಾನು ಮಾತನಾಡಲೇಬೇಕು. ಹೇಗಾದರೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—೨೦ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಮೊನ್ನೆ ವಿನಾಕಾರಣ ೪ ಗಂಟೆ ವೃಥಾ ಆಯಿತು. ಆ ಸಮಯ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಅಶ್ವತರೇಡ್ಡಿಯವರು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಿ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಚ್. ಅಶ್ವತರೇಡ್ಡಿ (ಜಗಲೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಬ್ಯಾರಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಭಾಗವಹಿಸಿ ಎರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲರು ನುರಿತ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು. ಅವರೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಂಥ ಖಾತೆ ಕೂಡ ಒಂದು

ಕೆಕ್ ಕೊಡುವುದು, ಒಂದು ಶಾಕ್ ಕೊಡುವುದು. ಅವರು ಈ ಎರಡೂ ಖಾತೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಕ್ ಮತ್ತು ಶಾಕ್ ಕೊಟ್ಟು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೂಡ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಎರಡರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೨೬ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸೌಕರ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗಳು, ಹ್ಯಾಮ್ಲೆಟ್ಸ್ ಸೇರಿವೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ೬,೫೦೦ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಆಗಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬಹುದೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಂಬಗಳು, ವೈರ್ ಗಳು, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್‌ಗಳು, ಮುಂತಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳಿಲ್ಲ.

ಶಿ-ಪಿ. ಎಂ.

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಇವತ್ತು ಕಂಬಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಲಿಯವರು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಟೆಂಡರ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಖಾಸಗಿಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ತೊಂದರೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪರಿಣಿತರು, ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಲಿಯವರೇ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಭಾಗ್ಯ ಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆ ಕೆಳಗೆ ೬೦ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೦ ಲಕ್ಷ ಜನ ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಯ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪರಿಜನೆ ಗಿರಿಜನೆ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗುರ್ತಿಸಿ ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಅಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಇನ್ನು ೪ ವರ್ಷದಲ್ಲಾದರೂ ಇವರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆ ಕೆಳಗೆ ಬೆಳಕು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಲಿಯ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ಸುಮಾರು ೨ ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಸೂಪರಿಂಟೆಂ ಡೆಂಟ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ನಿಂದ ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರೂ ಸೀನಿಯರ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಆಪಾದನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಅದೇ ಅವರಿಗಿಂತಾ ಜೂನಿಯರ್ಸ್ ಯಾರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಆಪಾದನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎಂದರೆ, ಕಾನ್ಸ್ಟ್ರುಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ಸ್, ಒಬ್ಬ ಜಿಪುಣನಾದ ಅಧಿಕಾರಿ ಸಿ.ಆರ್. ನಲ್ಲಿ "ಗುಡ್" ಎನ್ನುವ ಪದ ಬರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಲಿಬರಲ್ ಆಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು "ವೆರಿ ಗುಡ್" "ಬಹಳ ಎಫಿಶಿಯಂಟ್ ಇದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಮೂರು ಪದಗಳಿಂದಾಗಿ ಇವತ್ತು ಪ್ರಮೋಷನ್‌ನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಎಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆಸಕ್ತನಾಗಿಲ್ಲ, ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೦ ಲಕ್ಷ ಮಿಲಿಯನ್ ಯೂನಿಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಇರುವುದು ೭ ದಶಲಕ್ಷ ಯೂನಿಟ್ ಮಾತ್ರ. ಇವತ್ತು ಇಷ್ಟು ಶಾರ್ಟೇಜ್ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನರೇಟಿಂಗ್ ಸ್ಪೆಷಲ್ಸ್ ಇವೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸೆರಿ ಸುಮಾರು ೧,೭೩೦ ಮೆಗಾವಾಟ್ಸ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಮಗೆ ಇಷ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿದ್ಯುತ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಲಿಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಇಂಟರ್ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಇದೆ. ಇವೆರಡರ ಕೆಲಸಗಳೂ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇವತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಲೈನ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜಿಗ್ಗು ಇದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಲೈನ್ ಲಾಸ್ ಆದರೆ, ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಲೈನ್ ಲಾಸ್ ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು. ಆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಲಾಸ್

ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬರಲು ಒಬ್ಬ ಬ್ಲರು ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳನ್ನು ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಇಲ್ಲೂ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೨೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ ಬರೀ ಲೈನ್ ಲಾಸ್‌ನಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಪುನರ್ಜನ್ಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಂಗಳೂರಿನವರು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದವರು, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದವರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗದವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಹೋಯಿತು, ಜಮೀನು ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬರದಿದ್ದರೂ ಈ ಸಾರಿ ದೈವ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಳೆ ಬಂದಿದೆ. ನಾವು ವಿದ್ಯುತ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸನ್ಮಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಡ್ತಿ ಯೋಜನೆ ತಯಾರು ಆಗಿತ್ತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಸುಮಾರು ೧೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಗಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮದವರು ಸುಮಾರು ೯ ರಿಂದ ೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಖಾರ್ಗ.—ಸದನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗಲ್ಲಾ ಏನು ಶಾಕ್ ಹೊಡೆಯಿತೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಸಭೆ ನಡೆಸಲು ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರುಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ತಿ.—ಸದನ ನಡೆಯುವಾಗ ಸಚಿವರು ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಯಾರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಬಣ ಬಣ ಎನ್ನುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಖಾರ್ಗ.—ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸಾರಿ ಅಧಿಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಏನೆನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ತಿ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸದನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಜನರ ಆಸೆ ಆಕ್ಷಾಂಷೆ, ಬೇಡಿಕೆ ಏನು ಇದೆ, ಅದು ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು ಇರಲಿ ಅ ಬಗ್ಗೆ ಕೂತು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕೆಂದು ಬಂದ ಅಂಶ. ಏನಾದರೂ ಜರೂರು ಕೆಲಸ ಇದ್ದರೆ ಹೋಗಲಿ. ಆಗ ನಾವು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸ ಇರುವುದರಿಂದ, ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿಭಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಅವರು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏಕೆ ಇಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಈ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ. ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಶ್ವತ್ಥರೇಡ್ಡಿಯವರು ಬರೀ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಧರ್ಮಲಾ ಪವರ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಹಾಗೂ ಅಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಜೆ.ಎಚ್. ಅಶ್ವತ್ಥರೇಡ್ಡಿ.—ಮಾನ್ಯ ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಬಹಳ ಅವಸರದ ಮನುಷ್ಯರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಕೇಳಲಿ. ಇನ್ನು ಬೇಡ್ತಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಮಾರು ೧,೫೦೦ ಮಿಲಿಯನ್ ಯೂನಿಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ೧೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಆಗಲಿವು ಈಗಾಗಲೇ ೮-೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಆಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದು ಶಾಸಕಿಯರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಸೂಯಾ

ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ ಅವರು ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯರಾದರೂ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಅದರ ವರದಿ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ? ನಾನೂ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ಇಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಮಾರ್ಚ್‌ಯೂ ಆಯಿತು ಆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಾದ ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದು ಅವರು ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟಪಾತ್ರವಾದ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳು ಇದ್ದು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ತೊಂದರೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅಡಚಣೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಡ್ತಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಎನ್ನು ಅಡಚಣೆ ಬಂದಿದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು ೧,೨೦೦ ಎಕರೆ ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್, ೪೪೨ ಎಕರೆ ಡ್ರೈ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಹಾಗೂ ೮೧ ಎಕರೆ ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಇದ ಕ್ವಿಂಟಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಜಮೀನು ಹೋಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬೇಡ್ತಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮ ದಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕೆಲವರು ಸಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ ದಾರರು ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾದರೆ ವಿದ್ಯುತ್ ತೊಂದರೆ ಏನಿದೆ ಅದು ಪೂರ್ಣ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಎರಡನೆಯ ಹಂತದಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುತ್ ಬರಲಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೀರ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪನವರು ರಾಜ್ಯದ ಥರ್ಮಲ್ ಪವರ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಬಹುಶಃ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಗ್ರಾಜ್ಯು ಯೇಟ್ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸಾನು ಸೈನ್ಸ್ ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೇಟ್ ಆದುದರಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯ ಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನು ಕಿಬಿ ಹೈಡಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು, ಕಾಳೀ ಸೆಕೆಂಡ್ ಸ್ಟೇಜ್, ಶರಾವತಿ, ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ದಿಂದ ಒಂದು ವಿದ್ಯುತ್ ಬರುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಾ ಒಂದೂವರೆ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುತ್ ನಮಗೆ ಬೇಡ್ತಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಜಲ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವ ವಿದ್ಯುತ್ ೧ ಯೂನಿಟ್‌ಗೆ ೧೦ ರಿಂದ ೧೫ ಪೈಸೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಥರ್ಮಲ್ ಫ್ಯಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಅದರೂ ಕೂಡ ರಾಯ ಚೂರು ಥರ್ಮಲ್ ಪ್ಲಾಂಟ್‌ನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವಷ್ಟು ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್ ವಿದ್ಯುತ್‌ಗೆ ೭೦-೮೦ ಪೈಸೆ ಬಿಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದಿನಾ ೧೦೦ ಟನ್ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದಾಗ ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಹೊಗೆಯಿಂದ ಪಲ್ಕೂಷನ್ ಎಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಪ್ಲೈ ಆಗದಿದ್ದರೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ೧೦೦ ವ್ಯಾಗನ್‌ನಷ್ಟು ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಅಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕೋಲ್ ಫೀಲ್ಡ್‌ನವರು ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂಧ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರದು ೫೧ ಭಾಗ ಇದರ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ೪೯ ಭಾಗ ಇದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ೨ನೇ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವಾಗ ವಿಷ್ಣು ಕೋಲ ಬೆಂಕು ಅದನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ರಾಯಚೂರು ಥರ್ಮಲ್ ಪ್ಲಾಂಟ್‌ನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಬರುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್‌ಗೆ ೭೦ ರಿಂದ ೮೦ ಪೈಸೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಗದಿರುವುದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಇವತ್ತು ಪಕ್ಕದ ಅಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಇದ್ದರೂ ಸಹಾ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆ? ಕಾಳಿ ೨ನೇ ಹಂತ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ೨,೭೦೦ ಮೆಗಾವಾಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಬೇಡ್ತಿಯೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗಿಂತಾ ಎರಡೂವರೆ ಪಟ್ಟು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು

ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಅಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಭಾಗ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ರಾಮಗುಂಡಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಭಾಗ ನಮಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕಲ್ಯಾಣಂ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಪ್ಲಾಂಟಿನಿಂದ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಸುಮಾರು ೩೦ ಪೆರ್ಟೆಂಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ ನಮಗೆ ಏನು ಬರಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತಾವು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಪಡೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲೀ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಉದ್ಯಮಗಳು ಜೆನುನಿ ಅಗುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಪವರ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರೇ ಆದ ಡಾ||ರಾಜಾ ರಾಮಣ್ಣ ನವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಪರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಒಂದು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಪವರ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾಡಿ. ಈ ಒಂದು ಪ್ಲಾಂಟ್‌ಗೆ ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ಮೆಗಾವಾಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಪ್ಲಾಂಟ್‌ಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ರಾ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಯಾಣಂ ಯೋಜನೆ ೧೦ ವರ್ಷ ಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ ೧೫೦ ಪೈಸೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಯೆಂದರೆ ಇದರ ಖರ್ಚು ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಜಲವಿದ್ಯುತ್‌ಗೆ ಕೇವಲ ೧೦ ರಿಂದ ೨೦ ಪೈಸೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ೧೫೦ ಪೈಸೆನ ವಿದ್ಯುತ್ ಬಂದಾಗ ಇಷ್ಟು ದುಬಾರಿ ವಿದ್ಯುತ್ ನಮಗೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ೧೫೦ ಪೈಸೆಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಛೇರೈಸ್.—ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಕಾಪ್ಸ್ ೧೦ ಪೈಸೆ ಅಥವಾ ೧೧ ಪೈಸೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಓದಿದ ಹಾಗೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಅಶ್ವಥ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಲದಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಚಕ್ರಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕದ್ದರ ಜಿಗ್ಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಕೀರ್ತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದರೂ ಸಹ ವಿದ್ಯುತ್ ಚಕ್ರಿಯೋತ್ಸರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೆವು. ಸುಮಾರು ತೊಂಬತ್ತೊಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಅವರು ಪ್ರೇಳಿದ ರೀತಿಗೆ ಒಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇಲ್ಲದೇ ಇದರ ನಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಚಕ್ರ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಡ್ಡಿತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ, ದುಡಿಯತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಾವಾಗಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಕಾಳಿ ಸೆಕೆಂಡ್ ಸ್ಟೇಜ್ ಮತ್ತು ಬೇಡ್ಡಿಯೋಜನೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಚಕ್ರ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅವರು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮೆಗಾವಾಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಚಕ್ರಿಯನ್ನು ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ತಯಾರುಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇಂಜಿನಿಯರ, ಸೈಂಟಿಸ್ಟ್‌ಗಳು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಬುದಿ ವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಇಂಜಿನಿಯರ, ಸೈಂಟಿಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊರದೇಶಕ್ಕೆ ದೆವ್ವುಟ್ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಏನಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ರಾಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಏನು ಉಪಯೋಗಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಚಕ್ರ ತಯಾರು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಲೈನ್ ಲಾಸ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಅದು ಪತಕ್ಕೋತ್ಸರ ಲಾಸ್ಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೂ ನಾವು ಜಲಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಥರ್ಮಲ್ ಪವರ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮುಖಾಂತರ ವಿದ್ಯುತ್ ಚಕ್ರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವಂತಾದ್ದು ಇದೆ. ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಮಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ರಷ್ಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಲಿ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಟಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಐಎಎಸ್ ಅಫಿಸರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಹಳ ಬುದಿ ವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲದೇ ಅವರು

ಒಳ್ಳೆಯವರು ಕೂಡ ಹೌದು. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಿ ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿರತಕ್ಕವರು, ಪ್ಯಾರಿಷ್ ಕಟ್ಟುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಪವರ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಿಳಿದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹ ಬಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯವರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಪಟೇಲರವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೋರ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಂದೇವ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇವೊತ್ತು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಬಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ಜನ ಸತ್ತರು, ಸರ್ಕಸ್ ದುರಂತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸತ್ತರು ಮತ್ತು ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ಕುಡಿದು ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸತ್ತರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಕಮಿಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ, ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ, ತಪ್ಪಿತಸ್ತರು ಎಂದು ಗುರುತು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೂ ಕೂಡ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥಾದ್ದು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು.....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಚೆಮ್ಮನಕಟ್ಟಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲ್ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕಾ ಕರ್ತರು ಎಲ್ಲರೂ ಬಾಯ್‌ಕಾಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಪತ್ರಿಕಾ ಕರ್ತರು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಆದಮೇಲೆ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲರ ಡಿಮಾಂಡ್ ಡೈ ಆಗಿದೆ. ಪತ್ರಿಕಾ ಕರ್ತರಿಗೆ ಅಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಅಶ್ವಥರಾಜ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇವೊತ್ತು ಹೆಂಡದ ಹರಾಜು ಮತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೇ ಸುತ್ತಾಡಿದರೂ ಸಹ ಈಚಲ ಮರಗಳು ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷನೂ ಹೆಂಡದ ಹರಾಜು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದುಡಿಯತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಈಚಲ ಮರಗಳು ಇವೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹರಾಜು ಮಾಡುವಂಥಾ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬರುತ್ತದೆ. ದಾವಣಗೆರೆಯಿಂದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಫೀಸ್ ಒಪನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆ, ಕ್ಲೋರೋ ಹೈಡ್ರೇಟ್, ಪೌಡರ್ ಮಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಹೆಂಡ ಎಂದು ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅನುಕೂಲಸ್ವರೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ ಯಾರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬಡವರು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ, ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೆಳಗುಕೊಂಡಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯ ಬರಲಿ, ಈ ತರಹ ಮೋಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ದುರಂತದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ಸತ್ತು ಹೋದರು. ಆ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ದೇಸಾಯಿ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು, ಅವರು ಸಹ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕೋ ಆಪರೇಟೇವ್ ಡಿಮಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡಿದರು. ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರೂ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಕೆಲವು ಜನ ಎರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದವರು ಇವೊತ್ತು ೧೦-೨೦ ಲಕ್ಷದ ಆಸ್ತಿವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರತಕ್ಕ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಬಡವರು ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ದುರಂತದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರು ಸತ್ತುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಕನಿಕರ ಉಳ್ಳವರು, ಆದ್ದರಿಂದ, ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತಿ, ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಕಾರಣರಿದ್ದಾರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೋರ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟಿನಿಂದ ಲಾಸ್ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ನೋಡಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಲೆಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಏಕೆಂದು

ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಅವರು ನಾವು ಜಾಸ್ತಿ ಪಾಡರ್ ಮಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅದು ಜಾಸ್ತಿ ಕಿಕ್ ಕೊಡುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಈ ತರಹ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಣ್ಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡುಪು ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜಲಸಂಪತ್ತು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಜಲಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಇನ್ನೂ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದ್ರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜಲಸಂಪತ್ತು ಇದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಮಾತ್ರ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರ ಜಮೀನು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಹರಿಸ ಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಯಾವುದೇ ಕಷ್ಟ ಬರಲಿ, ಕನಾಟಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಏಳಿಗೆಗೋಸ್ಕರ ತಾವು ದುಡಿಯು ತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಂಬಿ, ನಾನು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಂಬಿ, ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ವಾನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಬೇಡ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೦ ಗಂಟೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ, ಈಗ ಬಹಳ ತಡವಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ ಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಉತ್ಸಾಹ ವಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತುಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಕೂತು ಡಿವ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಛೇರ್ಮನ್.—ಇವತ್ತು ಈ ಡಿವ್ಯಾಂಡ್‌ನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಮತ್ತು ಏತಕ್ಕೆ...

ಡಾ|| ವಿ. ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ.—ನಾಳೆ ೧-೨೦ ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಸಚಿವರು ಇಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ೧೨ ಗಂಟೆಯನಂತರ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಮೇಲೆ ಹೋಗಬಹುದಲ್ಲ.

ಛೇರ್ಮನ್.—ಇವತ್ತೇ ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ ಮುಗಿದು ಅದಕ್ಕೆ ಇವತ್ತೇ ಉತ್ತರ ವನ್ನು ಸಚಿವರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಾವೇ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ನೀವೇ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಈ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಕೇವಲ ೩ ಗಂಟೆಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಅಲಾಟ್ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ನಾವು ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಡಾ|| ವಿ. ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ.—ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ೧೨ ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಲಿ. ಇವತ್ತು ೪-೩೦ ಗಂಟೆಗೆ ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹಳ ಜನರು ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದೇವೆ.

ಛೇರ್ಮನ್.—ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಸಹಕಾರ ನೀಡಬೇಕು. ನಾವು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೋಸ್ಕರ ೨೪ ಗಂಟೆಕಾಲವೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇಡೀ ದಿವಸವೆಲ್ಲಾ ಕೂತು ಜನರ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೦ ಗಂಟೆಗೆ ಸಭೆಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ೯ ಗಂಟೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಹೊರಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗು ತ್ತದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಒಂದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಇವತ್ತೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಿ ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸ ಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಚರ್ಚೆ ಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕೇವಲ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.— ಹಾಗೇ ಆಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.— ನಾಳೆ ಕೇವಲ ಉತ್ತರಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಕಾಲವನ್ನು ಇಡುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

† ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಜಿ. ಗೋವಿಂದಗೌಡ (ಶೃಂಗೇರಿ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನಗೆ ಇಂದಿನ ಕಾಲದ ಅರಿವು ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದ ರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇವೆ. ಆದ ರಿಂದ ನಾನು ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಇರಲಿ, ಸದಸ್ಯರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಅನಾಹುತಗಳೂ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವವರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ನನಗೆ ಅಬ್ಬಾರಿ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಾನು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ನಾನು ಕೆಲವಾರು ಸ್ನೇಹಿತರಿಂದ ಹಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಬಿಷನ್ ಇದಾಗ ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊಪ್ಪಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಸಾವಿರ ರೂ. ಗೆ ಸಾರಾಯಿ ಹರಾಜು ಆಗುತ್ತಿದ್ದು ಇವತ್ತು ೩.೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಬೆಲೆ ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾರಾಯಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಡಲ್ವೇಷನ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಡಲ್ವೇಷನ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಬ್ಬಾರಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾರಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಲ್ವೇಷನ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸೇವನೆ ಮಾಡುವವರ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾರಾಯಿಯನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಕುಡಿತ ಏಂಬುದು ಇರಬಾರದು. ಕುಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಕುಡಿದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಟ್ಟದನ್ನು ಕುಡಿದರೆ ಒಂದುಕಡೆ ದಡ್ಡೂ ಹಾಳು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಹಾಳು. ಆದ ರಿಂದ ಕುಡಿಯುವವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾರಾಯಿಯನ್ನು ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರಾಯಿಯನ್ನು ಬಾಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದಾದ ಒಂದು ಡ್ರಂನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕುಡಿಯಲು ಹೋದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬಾರದೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಇದಲು ಅಬ್ಬಾರಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳು, ಚರ್ಚೆಗಳು, ಕಾರ್ನಿಡಗಳು, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ನಿಯಮ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಬ್ಬಾರಿ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೂ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಅಬ್ಬಾರಿ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅಬ್ಬಾರಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಬ್ಬಾರಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಅಬ್ಬಾರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ವಿನಾದರೂ ದೂರಗಳು ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೂ ತಯಾರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾರಾಯಿಯನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಇಂತಿಷ್ಟು ಎಂದು ಹಣವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ನೀಡಬೇಕು...

† ಈ ಚಿಹ್ನೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಇದು ಇತ್ತು. ಮೊದಲು ಇದರ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನಿಗದಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿ.೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಲೀಟರ್ ಸಾರಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡಿ, ಮತ್ತು ಹರಾಜಾಗಿರುವ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹಣ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೋಲಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಲೆಕ್ಕ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಲೀಟರ್‌ನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಮತ್ತು ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಆಡಾಲ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡಲು ಎಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಲೆಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ವೈಸ್, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ವೈಸ್ ಹರಾಜು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪದ್ಧತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂಗಡಿವೈಸ್ ಹರಾಜು ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ೭೫ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆಂದು ಅಂದಾಜು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹರಾಜು ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾರಾಯಿ ಕೂಡ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಕೈ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಗಡಿ ವೈಸ್ ಹರಾಜು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬ್ರಾಂದಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ನಕಲಿ ಬ್ರಾಂದಿಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇರುತ್ತದೆಂದು ತಮಗೆ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಬ್ರಾಂದಿ ಬಾಟಲು ಹೊಸದಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ನಕಲಿ ಪಾನಿಯವನ್ನು ತುಂಬಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೆಲೆ ಮಾತ್ರ ೧೦೦-೨೦೦-೩೦೦-೪೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳಿದೆ ನೆ. ಬರೀ ನಕಲು ಮಾಲುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಬಹಳ ಕಡಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಇದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳವಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆಗಿಂದೂಗೆ ಚೆಕ್‌ಮಾಡಿ ಸರಿಪಡಿಸತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾರಾಯಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು, ಸಾರಾಯಿ ಹರಾಜು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ದೇಶದ ಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಎಲ್ಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು, ಸೇಂದಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂದಿನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಗನಿಮರದಿಂದ ತೆಗೆದ ಸೇಂದಿ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಇದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಅರೆಕ್ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಬಗನಿ ಮರ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ನೀರಾ ಮತ್ತು ಸೇಂದಿ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಆಡಲ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಬಹಳವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಸಂತ ಬಂಗೇರ (ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ).—ಸನ್‌ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ಅಬಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯವೇಲೇ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಈ ಚಿಹ್ನೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಬಕಾರಿ ಆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾದನಂತರ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಏಲಂ ಜಾಸ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆದಹಾಗೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಆದಾಯ ಬರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಆದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೇ? ಏನೇ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಬಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇನ್ನಿತರ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದಾರೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿಗೆಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಆರ್ಥ ಅಂಶ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇನ್ನು ಆರ್ಥ ಅಂಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಆರ್ಥ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಂಶ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಎಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಸಂತ ಬಂಗೇರ.—ದಯವಿಟ್ಟು ತನಿಖೆಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂಬಳವಿದೆ, ಅವರ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅವರು ಈಗ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಸ್ವಂತ ಮನೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಮೂಲ್ಯ ಬಾಳುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಿ. ಎಷ್ಟು ಮೂಲ್ಯದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಿ. ಒಬ್ಬ ಎಕ್ಸೈಸ್ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ೫ ವರ್ಷ ಒಂದು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ದುಡಿದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಆದಾಯ ಎಷ್ಟೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹಿಡಿತವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಶಾಮಿಲಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಹಿಡಿತ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿ ಸರಿಯಾಗಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಸ್ಪಾಡ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಸ್ಪಾಡ್ ಎಂದಿದೆ. ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆ ಸಾರಾಯಿ ೬೦ ಸಾವಿರ ಲೀಟರ್ ಸಿಕ್ಕಿತು, ಅಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆ ಸಿಕ್ಕಿತು, ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಎಂಬುದಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹರಾಜು, ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಹರಾಜು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಹರಾಜು ಆದರೆ ಇಂಜಿಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇರುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ೧೦೦ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ನೂರಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಅಂಗಡಿಗಳು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಯಾರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾವಹಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಕಳ್ಳ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಶರಾಬು ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೨೫ ಸಾವಿರ ಲೀಟರ್ ಶರಾಬು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ೨೫ ಸಾವಿರ ಲೀಟರ್ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ೫೦ ಸಾವಿರ ಲೀಟರ್‌ಗೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ೨೫ ಸಾವಿರ ಲೀಟರ್‌ಗೆ ಪಾಡರ್ ಮತ್ತು ನೀರು ಹಾಕಿ ಮಾರಾಟಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕುಟಾಕ್ಸಿದಾರರೊಡನೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಾಮಿಲಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಇದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ೫೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೀ ೨೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಆದಾಯ ಸೋರಿಹೋಗದಂತೆ ಸರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇದನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಸರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ

ಮಂಚಿ ಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ಅಂಗಡಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಇವೆ. ಇಂತಹ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಚಿ ಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷದಿಂದ ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಅನ್ವಯದ ಆದಾಯವಿದೆ. ಚುನಾವಣೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಇದ್ದರು. ಇವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದವರಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಕೈ ಹಾಕಿದವರಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ೧೫ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೩ ಜನರ ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತು. ಮೊದಲು ಲೂಕೋಸ್ ಎಂಬುವರು ಇದ್ದರು. ಅನಂತರ ಅವರ ಜಾಗಕ್ಕೆ 'ಷಾ' ಎಂಬುವರು ಬಂದರು ಇವರಿಂದಲೂ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ನಂತರ ಇವರ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಮುಕುಂದ್ ಎಂಬುವರು ಬಂದರು. ಇವರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹಸರಾದವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ತಯಾರಿಕೆಗೂ ಸಹ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಸಲ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದೆ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಎಕ್ಸೈಜ್ ಹರಾಜ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹರಾಜ್ ಹಾಕಿದಾಗ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಡಿ.ಸಿ. ಅವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕಟ್ಟಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಶಾಸಕರುಗಳು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಮರು ಹರಾಜಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇದಾದನಂತರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ, "ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು", ಆದರೆ ತಾವು ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಇವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಕೊನೆಗೂ ಸಹ ಉಡುಪಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಹರಾಜಾದಂಥ ಮೈಸೂರಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮರು ಹರಾಜ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುವಾಗ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಸಂತ ಬಂಗೇರ.—ನಾನು ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು.

ಡಾ|| ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್.—ತಾವು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದು ಸರಿಯಾದ ವರ್ತನೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ನಾವು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಂಥ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ. ಆದರೆ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅನ್-ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿಯೇನಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಸಂತ ಬಂಗೇರ.—ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಾಜಿ ಶಾಸಕರ, ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ೩ ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆಗೆ ಹರಾಜಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೫ ಸಾವಿರ ಇಲ್ಲವೇ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಕಳೆದವರ್ಷ ೩ ಲಕ್ಷ ೭೦ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಹರಾಜಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ವರ್ಷ ೫ ಲಕ್ಷದ ಒಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಇನ್ನಿತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಇಲ್ಲವೇ ಹಿಪ್ಪಿಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಗೆಳೆಯರು ಇದ್ದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಹರಾಜಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸಂಶಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಿ.ಎಲ್. ೨ ಮತ್ತು ಸಿ.ಎಲ್. ೯ ಬ್ಯಾಂಡಿ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೃತ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹರಾಜು ಮಾಡದೆ ಅಂಗಡಿವಾರು ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ಹರಾಜು ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸದಸ್ಯರ ಆಗ್ರಹವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಕಡೆಗೂ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಬ್ಯಾಂಡಿ ಅಂಗಡಿ ಮತ್ತು ಬೆರಗುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುವಂತಹದ್ದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಅಂಶ ಫೀ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವಾದರೆ ಈಗ ಕೇವಲ ೨೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೇನು ಹಣಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಫೀ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಲನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಲಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೂ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾರಾಟವಾಗುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಎಕ್ಸೈಜ್ ಡಿ.ಸಿ. ಆಗಿ ಶ್ರೀ ಸಜ್ಜನ ಶೆಟ್ಟಿರು ಇದ್ದರು. ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಎಷ್ಟೇ ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ ನಿನ್ನ ಹೋಗದೇ ಇರುವುದು ಹೇಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇವರು ದುರ್ಗಾ ಡಿಸ್ಟಿಲರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬರು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ನನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ರಜೆ ಮೇಲೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅವರ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವಗೌಡ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ದಾರರ ಪ್ರಭಾವವೋ ಏನೋ ಈ ದುರ್ಗಾ ಡಿಸ್ಟಿಲರಿಯ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಫೆನ್‌ಗೆ ಆಲ್ಕೋಹಾಲ್ ಸೇರಿಸುವಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ಈ ವಿಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಪ್ರಕಟವಾದ ನಂತರ ಆ ಮಾಲೀಕರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಕೇಸ್ ಹಾಕಿದ ನಂತರವೇ ಇದು ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಒಂದು ಕಾಪಿಯನ್ನು ಸಹ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಇದರ ಒಂದು ಕಾಪಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರೆಗೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ಹೋಯಿತು. ನಂತರ ಇದನ್ನು ಸೀಜ್ ಮಾಡಿದರು. ಮುಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಒಂದು ಆದೇಶದ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತೆ ಸೀಜ್ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತೆಗೆದರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದದ್ದು ಈ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಕಡೆಯಿಂದ ಎಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಇದೇ ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವಗೌಡರನ್ನು ಅದೇ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ದಾರರ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಬಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನನ್ನನ್ನು ಅದರೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಬೇಡಿ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಮಾಡಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಕೇಸಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಷ್ಟು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಅಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯಬಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ ದುರ್ಗಾ ಡಿಸ್ಟಿಲರಿಯನ್ನು ಸೀಜ್ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಸೀಜ್ ಮಾಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಇವರ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಮಾನ್ಯ ಅಚಾರ್ಯರವರು, ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಅವರು ನಿರಪರಾಧಿಗಳು ಬಿಡಿಯೆಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯ ಡಾ|| ಅಚಾರ್ಯರವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ಎಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಹೇಳಲೇನು. ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿದಾರೆಂದು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು. ನಿಮಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ, ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ತಡ್ತಿರದ್ದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಾರವಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ಯಾವಾವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ? ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ? ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಹೇಳಲೇನು.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಸಂತಬಂಗೇರ.—ನೀವು ಅದರ ಪಟ್ಟಿ ಕೊಡಿ, ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿ ದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನನ್ನನ್ನು ಅದರೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಸಂತಬಂಗೇರ.—ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೋಮುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಲೋಕಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಎರಡು ಕೋಮು ಎಂದು ಹೇಳಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಸಂತಬಂಗೇರ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪಾಲುದಾರರು ಆಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಆ ರೀತಿಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶೇಂದಿ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕುವಾಗ ಕುಲಕಸುಬು ಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೂರ್ತ ಕುಲದವರು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ತಾಳೆ ಮರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಶೇಂದಿಯನ್ನು ಇಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳುವಂತಹ ಗುತ್ತೈದಾರರು ಕಡಿಮೆ ದರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲ, ಇದು ಒಂದು ತರಹ ಜೀತಪದ್ಧತಿ. ಕುಲಕಸುಬು ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಶೇಂದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅವರು ಹೇಳಿದ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಜೀತಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳುವುದು, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಜೀತಪದ್ಧತಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದು, ಇದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ? ಅನೇಕ ಜನರು ಈ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವವರು ಇದಾರೆ. ಇವರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕುಲಕಸುಬು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಶೇಂದಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರವೇ ಏತಕ್ಕೆ ಸೇಲ್ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ? ಈ ವ್ಯವಹಾರ ನಿಲ್ಲಿಬೇಕು. ಈ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕುಡಿಗರು, ನಾಮಧಾರಿಗಳು, ಪೂಜಾರಿಗಳು ಇವರೆಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಏಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಂದಿ ಇಳಿಸತಕ್ಕವರು ಅವರ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಅವರೇ ನಡೆಸಬೇಕು. ಯಾರು ಕಸಬು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರವರೇ ಮುಕ್ತ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಂತಹ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರ ವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಚೇರ್ಮನ್.—ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದುದರಿಂದ ಬೇಗನೆ ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಸಂತಬಂಗೇರ.—ನಾನು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ, ಶೇಂದಿ ಹರಾಜು ಹಾಕುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ಕುಲಕಸುಬು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದ ಹಾಗೆ ಇರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಾನು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನೋವಾಗಿರಬಹುದು. ನಾನು ಪ್ರರಾವೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಅವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕು, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಹಕಾರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸು ತ್ತೇನೆ.

ಚೇರ್ಮನ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪಂಪಾಪತಿಯವರೇ ತಾವು ೫ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

† ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ (ದಾವಣಗೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಗಂಟಗಟ್ಟಲೆ ಮಾತನಾಡುವವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ನಮಗೆ ಕಡಿಮೆ ಸಮಯ ನಿಗದಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ನಾನು ಕಾಲು ಗಂಟೆ ಮಾತ ನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ. ಮಾನ್ಯ ಅಬಕಾರಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ

ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅಬಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರುಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಂದಿ ಸಾರಾಯಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಗುತ್ತಿಗೆ ಪಡೆಯತಕ್ಕವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸೇವನೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಳಗೆ ಜನರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಸಂಪಾದನೆ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇವತ್ತು ದುಡಿಯತಕ್ಕ ಜನ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನೂ ದುಡಿಯದೇ ಇರತಕ್ಕ ಜನ ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೀಮಂತ ರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆ? ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಬದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೀಮಂತ ರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬಡವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಬದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಒಂದೊಂದು ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ೧೩೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದ್ದೆಂದು ಈ ಸಂವರ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕಾನೂನು ತಿದ್ದು ಪಡಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಸುಖವಾಗಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕಾನೂನನ್ನು ತಿದ್ದು ಪಡಿಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಕಾನೂನು ತಿದ್ದು ಪಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಕಾನೂನು ತಿದ್ದು ಪಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಅದು ಬೇರೆ ಮಾತು. ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಕಾಲ ಮಿಂಚಿಲ್ಲ ಪಾಸ್, ಸಚಿವರು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಬಡಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನವಿರತಕ್ಕವರು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬಯಸತಕ್ಕ ಭಾವನೆಯುಳ್ಳವರು, ಕೇವಲ ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನಿದೆ, ಹೆಂಡ ಸಾರಾಯಿ ಮಾರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

೬-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಳ್ಳ ಬಟ್ಟೆ ಸಾರಾಯಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ತಮ್ಮ ಪರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಕ್ಕಂಥ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು ೪೦೦೪ ಜನ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ೧೯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ ರಮೇ, ಬೀರ್ ಇತರೆ. ಈ ಪಾನೀಯಗಳು ಇವತ್ತು ಈ ೧೯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗತಕ್ಕಂಥ ಮಧ್ಯವನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡದೆ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದ ರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುದಾರರು ಹತ್ತಿರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನೌಕರರನ್ನು ಅವರು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೩೦ ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಇವತ್ತು ಬಿಡಿ ಪಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸುಮಾರು ೩ ತಿಂಗಳಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಲಾದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅದೇಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸುಮಾರು ೬ ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವುದು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಶಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ. ಆ

ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಾವು ಅನುಸರಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ ಯವರು ತಮ್ಮ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ನೀನು ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಶಾಂತಿ ಯಂತವಾಗಿ ಮಾಡು. ಅಶಾಂತಿಗೆ ಹೋಗಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಸುಮಾರು ೬ ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿದೆವು. ಮತ್ತು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಕಟಾಕ್ಷ್ಯದಾರರು ಸಾರಾಯಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಜನರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಸ್ವಾಮಿ ತಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ ?

ಭೈರನ್.—ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾವು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ದೊಂದಿಗೆ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ನಾವು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ...

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪಾಪ ಮಾನ್ಯ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರಿಗೆ ಆ ಖಾತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪವರ್ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ೧೯೮೧-೮೨ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೧೨೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆದಾಯ ಬಂದಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ೧೯೮೨-೮೩ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೩೨.೬೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆದಾಯ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗೇರರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು ಬೆಳ್ತಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು. ಹೆಂಡವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಪಡೆದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿದಾಗ...

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ತಮ್ಮ ಭಾವನೆ ಏನು ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ...

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತು ಜನರಿಂದ ಕೂಡ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಟಾಕ್ಷ್ಯದಾರರು ಸುಮಾರು ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಸಾರಾಯಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಯಾರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ೧೩೦ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ ಯೋ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತಾವು ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರೀ ಸಾರಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಹೆಂಡಕ್ಕೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಚಕ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ...

ಭೀಮನ್.—ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೆ ದೀಪ ಕೊಡ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ರೈತರಿಗೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಚಕ್ತಿ ಬದಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳವರಿಗೆ ನೀವು ಬನ್ನಿ ನೀವು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಕರೆಯು

ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಈಗ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನೀಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ರಷ್ಯಾದ ಶದಲ್ಲಿ ಸೂರೆಸೆ ಕಿರಣದಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯಂತೆ. ನಮ್ಮ ತಜ್ಞರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಬಹುದಲ್ಲ? ನಾವು ಕೂಡ ಅಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಖಂಡಿತ ವಾಗಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಯಾವಾಗ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಅವಾಗ ಬೆಲೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ, ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಣುಪವರ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಇದೆ, ಆ ರೀತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು? ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಥರ್ಮಲ್ ಪವರ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊರತೆಯಾದರೆ, ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಕೂಡ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೀಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನಾನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ೨೧ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವೇಸ್ಟ್ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಅವರ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ೧೯೭೮-೭೯ ರಿಂದಲೂ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

ಛೇರ್ಮನ್.— ಎಲ್ಲಾ ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳೂ ಕವರ್ ಆಗಿದೆ. ಹೊಸತೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.— ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉಳಿತಾಯವಾದರೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಅದು ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ೨೧ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಏನು ವೇಸ್ಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ? ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವೇಸ್ಟ್ ಆಗದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕು. ದಯವಿಟ್ಟು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇವತ್ತು ಹಾಳಾಗತಕ್ಕಂಥ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿದರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕಳೆದ ಒಂದೂಕು ವರ್ಷದಿಂದ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರು ಅವತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಅವರು ಇಂದು ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಬೀದಿಪಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಛೇರ್ಮನ್.— ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.— ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್ (ವರ್ತೂರ).— ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ೨೨ ಮತ್ತು ೨೭ನೇ ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಲೇ ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಏಳಿಗೆಯಾಗಬೇಕು, ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕು, ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ, ಆಬ್ಯಾರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಇಲಾಖೆಯಿಂದಲೇ ವರಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಶರಾಬಿನ ದರಗಳನ್ನು ಏರಿಸಿದರೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮರೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುತಕ್ಕಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಅವರು ಕುಡಿಯಲು ಬಯಸುವಾಗ, ಈ ರೀತಿ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಏರಿಸಿದರೆ ಅವರು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆಯ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದುರಂತಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ, ಇದು ವರಮಾನ ತರತಕ್ಕಂಥ ಇಲಾಖೆ ಆಗಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು, ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಈ ಜನಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಯಾದ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಪಾನನಿರೋಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಜನಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಏನಾದರೂ ಬೇರೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ತರಹದ ಮಧ್ಯಗಳ

ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ ಅಗದ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಹೆಂಡ ಇಳಿಸಲು ಈಗ ಈಚಲು ಮರಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಯಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ದಾಗಿ, ಕಲಬೆರಕೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಈ ಡಿಪ್ಪಲಿಯಲ್ಲಿ ಡ್ಯೂಟಿ ಕೊಡಬೇಡಿ ಇರುವುದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಾಮಿಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಈ ಖೋಡೆಯವರು ಇವತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ವರ ಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅವರು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಂಡಿಗಳಿವೆ. ಈ ಕೊಂಡಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು ಎಂದರೆ ವರಮಾನ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡ ಇಳಿಸತಕ್ಕ ಜನಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೇರಳದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಏನಾದರೂ ವರ್ಲಾಫೇರ್ ಮೇಜರ್‌ನಂತೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಸ್ಟಲ್ಪ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಸಿಗುವಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬಹಳ ಹೀನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸ ಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು, ಈ ಶರಾಬು ಮಾರತಕ್ಕಂಥ ಜಾಗವೇನಿದೆ, ಇದು ಸ್ಕೂಲುಗಳು, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು, ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಸಂಚಾರ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಡಿಮಾಂಡ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನೇ ಪೋಲಿಸ್ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ತಂದುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆ ಟ್ರೂಬುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ದೂರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಸ್ಟೀಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಈಗಂತೂ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆ ಶರಾಬನ್ನು ಟ್ರೂಬಿನಲ್ಲಿ ತರತಕ್ಕದ್ದು, ಹಗಲುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಉಗ್ರವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಹರಾಜು ಮಾಡುವಾಗ, ನಾನು ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಹರಾಜು ಮಾಡುವ ಜಾಗವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ತೀರ್ಮಾನ ಕೂಡ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಹರಾಜು ಮಾಡುವಾಗ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿಗಾ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೊಣೆ ಮಕ್ಕಳು ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ತಿರುಗೇಡುವಾಗ, ಕುಡಿದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಅನಾಹುತಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಆಗುತ್ತವೆ. ನನಗೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬಹಳ ತಡೆಮಾಡಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ಆಡಲ್ಟೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆ ದುರಂತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಸತ್ತರು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆ. ಸತ್ತವರು ಎಲ್ಲರೂ ಬಡಜನರು. ಶ್ರೀಮಂತರು ಯಾರೂ ಹೀಗೆ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇಂತಹ ಕಡೆ ಹೋಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾದ ಕಡೆಗಳಿವೆ. ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ. ಆದರೆ ಬಡಜನರು ಯಾರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ದುಡಿ ಯುವ ವರ್ಗದ ಜನರು ಯಾರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಜನರು ಯಾರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ವರಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸದ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಡಿಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಶರಾಬು ಕೊಡಲು ಏಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇದನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ೧೩೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು ಅಂತ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸತ್ತರು? ಎಷ್ಟು ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಳಾಯಿತು? ಎಷ್ಟು ಮ್ಯಾನ್‌ಪವರ್ ಹೋಯಿತು? ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹದ್ದರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಇದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿಬಿಡಿ ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಡಬಹುದು. ರದ್ದು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಪರ್ಯಾಯೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಇರಬಾರದು. ಈ ವರ್ಷ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಅದನ್ನು ಮೂರು ಕೋಟಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯಾಪಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬಾರದು ಅಂತ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರ "ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ" ಅಂತ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ 30 ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ವಿನ್ಯಾಸ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ವಿನ್ಯಾಸ ಹಾಕದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಬಿಲ್ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಬದಲು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು ಎನ್ನಿ ಹೀಗೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ಅಂತ. ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ೧೦ ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯುತ್ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಇರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ವಿನ್ಯಾಸಗಾಗಿ ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ೧೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಆಮೇಲೆ ಬಿಲ್ ಮಾಡುತ್ತಾರಲ್ಲಾ ಅದಕ್ಕೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೩೦ ರಿಂದ ೩೫ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ರಿವೇರಿ, ಗ್ರಾಂಡಿಂಗ್ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅಂತ ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರಾಸರಿ ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೀಪ ಉರಿಸಿದರೆ ೩ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ೨ ದೀಪ ಉರಿಸಿದರೆ ೬ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೫೬ ರೂಪಾಯಿ ಅಥವಾ ೨೨ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ೬೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಸಹ ವಿನ್ಯಾಸ ಮೇಲೆ ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಬಿಲ್ ಮೇಲೆ ೩೦ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಬಿಲ್ ಮಾಡಬೇಕು, ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಕನೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ೪೦ ರಿಂದ ೪೫ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ೧೦ ಲಕ್ಷ ಕನೆಕ್ಷನ್‌ಗಳಿವೆ. ಅಂದರೆ ೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಬಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ೨ ಬಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯುತ್ನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಏಕೆಂದರೆ ೧೯೮೧-೮೨ರ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಆಫ್ ಆಟೋಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಇವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರನಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಪುನಃ ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರರು ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ಪುನಃ ರಿನ್‌ವಲ್ ಮಾಡಿ ಆಮೇಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದಾಗ ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರ ನನಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು, ಇದರಿಂದ ಲುಕ್ನಾನಾಗಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. In the Report of the Comptroller and Auditor General of India for the year 1981-82, it has been stated thus :

"It was also stipulated that unfinished work could be entrusted to any other agency at the risk and cost of 'A'. The payment of Rs. 30 lakhs as compensation to contractor 'A' was, therefore extra contractual apart from the fact that the Company had to incur an extra cost of Rs. 0.55 lakhs due to extra portion of the work having been given to 'B'."

ಈ ಪರದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರವನ್ನಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅವರು ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಇನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್ಮಿಷನ್ ಲಾಸ್ ೨೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಥವಾ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಶೇಷಾದ್ರಿಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಂದಂತಹ ಜಾಗ. ಅವತ್ತಿನಿಂದಲೇ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ

ದಿದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲಾಸ್, ಲೋಡ್ ಶೆಡಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೇ ಆಫ್ ಆಗಿ ಪೂರೈಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದಾಗ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲಾಸ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲಾಸ್‌ಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್‌ವೆಂಟ್ ಏನಾದರೂ ಇದರ ಅತಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್‌ವೆಂಟ್‌ನ್ನು ತರಿಸಿ, ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಆಗದಿದ್ದರೆ, ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲಾಸ್‌ನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ೭ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ದೀಪಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದೀಪಗಳು ಮಿಣುಕಾ ಮಿಣುಕಾ ಅಂತ ಉರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಲೋಡ್ ಶೆಡಿಂಗ್ ಹಾಗೂ ಲೋ ಓಲ್ಟೇಜ್ ಆಗದ ಹಾಗೆ ಏನಾದರೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ರೇಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಶರಾವತಿ ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಿಂದಾಗಿ ಅಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ, ಇಂಡಿಯಾ ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮಿಲಿಯನ್ ಯೂನಿಟ್ ಪವರ್‌ನ್ನು ಆವೃತ್ತಿನಿಂದ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅವರು ರೇಟು ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ? ಆ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ Inter-State comparative analysis of jobs created, output wages paid etc, per million unit of energy consumption by industry is presented: Gujarath 163 persons employed 9,000 lakhs total emoluments paid and Maharashtra 173 persons employed 13.54 lakhs total emoluments paid etc— ಅಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸರ್‌ಪ್ಲಸ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಏನು ಮಾಡುವುದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ಅಂದು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ದೀಪ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಈಗ ಸಾಧೆ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಒಂದು ಲೀಟರ್‌ಗೆ ೩-೪ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ರೈತರಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಮತ್ತು ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪವರ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್‌ಗೆ ೪೪ ಪೈಸೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕಾಳಿನದಿಯಿಂದ ೧೨ ಪೈಸೆಗೆ ಸಿಗತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಒಂದು ಯೂನಿಟ್‌ಗೆ ೪೪ ಪೈಸೆ. ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ? ಏಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ? ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸೆಕ್ಟರ್‌ನಿಂದ ಕೊಡುವಾಗ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್‌ಗೆ ೫೦ ಪೈಸೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ೧ ಯೂನಿಟ್‌ಗೆ ೪೫ ಪೈಸೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಕಾಳಿನದಿಯಲ್ಲಿ ೧೨ ಪೈಸೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಳಿನದಿಯ ಹೈಡಲ್ ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನು ನಾವು ಬೇಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ನೌಕರರು ಯಾವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ನೆರವಾಗಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಅವರಿಂದ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೬-೩೦ ಪಿ. ಎಂ

ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬ್ಯೂರೋಕ್ರಟಿಕ್ ನೀತಿ ಆಗಬಾರದು. ಕೆ.ಇ.ಬಿ. ಮತ್ತು ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಪರದಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿ

ದಾರಿ ? ಯಾವ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಏನೇನು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ವರದಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಇಂಪ್ರಿಮೆಂಟೇಷನ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಂಬ ಇಲ್ಲ, ವೈರ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತಾವೇನು. ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಈ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಕಾಂಜುಯಲ್ ಲೇಬರ್ಸ್ ಬಹಳ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆಯ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಇವರೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಆಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಂಡಿಷನ್ ಇಲ್ಲ, ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳು ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಥರ್ಮಸ್ ಪವರ್ ಫ್ರಾಚೈಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೨೨೬ ಜನ ಈ ತರಹ ಕೆಲಸಗಾರರು ಇದ್ದಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಟೈಪಿಸ್ಟ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಸ್ಟೆನೋಗ್ರಾಫರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ, ೨-೩ ವರ್ಷದಿಂದ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ದುಡಿಯತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಲಾಡ್‌ಸನ್‌ಟಾ ಪರ್ಮಿಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಕನ್ಸರನ್ಸ್‌ಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ರೇಟನ್ನು ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋಣದಲ್ಲಿ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಗತಿಪರ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಾವು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯುತ್‌ಚ್ಛಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ೧೯೪೪-೪೫ಕ್ಕೆ ಸೆಲ್ವ್ ಸಫ್ಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಗುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಥರ್ಮಲ್ ಪವರ್, ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಪವರ್, ಮಿನಿ ಹೈಡಲ್ ಮೈಕ್ರೋ, ಹೈಡಲ್ ಪವರ್ ಫ್ರಾಚೈಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿಗಿಸಬೇಕು. ಅದು ಹಳ್ಳಿಯ ಪ್ರದೇಶದವರಿಗೇ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪವರ್‌ನ್ನು ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಪರ್ಯವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸದಾ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು ಎಂದುಹೇಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಭೈರಪ್ಪಾಜಿ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆಬ್ಸಾರಿ ಖಾತೆಯ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬಿಡಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದದಿಂದ ವಿರೋಧಿಸಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವರು. ಲೋಹಿಯಾ ವಾದಿಗಳು, ಇಂಥವರಿಗೆ ಈ ಖಾತೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು ಬಹಳ ದುರಾದ್ಭಾಷ್ಯಕರ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಹಳ ವ್ಯಸನಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಾನು ವಿದ್ಯುತ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ೨ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎರಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಒಂದು, ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಎಚ್.ಪಿ. ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇಂಥ ಮಹತ್ತರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಇದು ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸ, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ "ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ" ಯೋಜನೆ. ಯಾರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಕಾಣದೇ ಇರತಕ್ಕ ಭಾಗ್ಯ ಅಂದರೆ, ಕಡುಬಡವರು, ಹರಿಜನರು, ಯಾರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿಯದೇ ಇರತಕ್ಕವರು ಬಹಳ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 90 ಸಾವಿರ ಸಂಸಾರಗಳು ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಈ ಎರಡು ಮಹತ್ವರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರು, ಬಡವರು, ಹರಿಜನರು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೊನ್ನೆಯ ದಿವಸ ನಾನು ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ, ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದೆ ನನಗೆ ಈ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿತು. ಆರ್.ಇ.ಸಿ. ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೮೧ ರಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಕರಣ ಮಾಡುವಾಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೯ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುದ್ದೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕಾದಿದೆಯೆಂದು ನೋಡಿದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರ ಕೆಲಸ ಆಮೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಈ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಕಂಬ ಇದ್ದರೆ ವೈರ್ ಇಲ್ಲ, ವೈರ್ ಇದ್ದರೆ ಕಂಬ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಏನೋ ಒಂದು ಪಬಲಬರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೋ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಪಚೇಲರು ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆಯೂ ಕೂಡ ಈ ಕಾರ್ಯ ಬಹಳ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿದೆ ಇಷ್ಟು ನಿಧಾನ ನೀತಿಯನ್ನು ಇವರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು, ಇಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ಇದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತಿದೆ. ರೈತರು ತೆಗೆದಿರತಕ್ಕ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ೧೬ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡು ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ನೀವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಿ ? ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವನ್ನು ಹರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರೈತರ ಗೋಳನ್ನು ನೀವು ನೋಡುತ್ತೀರಿ, ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಮುಂದುವರಿದರೆ ರೈತರು ಇದನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಜರೂರಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಳನೇಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ನೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಇದು ೧೯೮೭ಕ್ಕೂ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಶಂಕೆ ನಮಗಿಲ್ಲ ಮೂಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ೧೯೮೨ರ ಒಳಗೆ ವಿದ್ಯುತ್‌ಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ ತಾವು ಹೆಸರಾದವರು, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಮುಂಚೆಯೇ ಇದು ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಾವು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ವರಾಹಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವರಾಹಿಯ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಬಂದಿದೆಯೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನ ಜನರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಕೈಗೊಂಡು ಇರುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತಾ ಪಡಿಸಿದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಳಿ ಹೆಡ್ಡೋ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಯೂನಿಟ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಆಗಬೇಕು, ಅದೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆಶ್ವತ್ಥರಾಜ್ ಯವರು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಈ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರೇ ಆದಂಥ ಡಾಕ್ಟರ್ ರಾಜಾರಾಮಣ್ಣನವರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆಮಾಡಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮಾಡಿ, ಇದರಿಂದ ಪವರ್ ಏನು ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಆ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸರಿ

ದೂಗಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಬಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಬೇಗ ಆಗಬೇಕು, ರೈತರಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೇಗ ಬದಗಿಸಬೇಕು, ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಮೂರು. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಆಬಾರ್ ವಿಲಾಯ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ೧೯೭೯-೮೦ರಲ್ಲಿ ೭೪ ಕೋಟಿ, ೧೯೮೦-೮೧ರಲ್ಲಿ ೯೪ ಕೋಟಿ, ೧೯೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ೧೨೬ ಕೋಟಿ ತಾವು ಬಂದ ಮೇಲೆ ೧೯೮೨-೮೩ರಲ್ಲಿ ೧೩೨ ಕೋಟಿ, ಆದಾಯ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಇದು ಜಾಸ್ತಿ ಏನಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಾವು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಏನಿಲ್ಲ, ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿ ಬರಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಗೆಳೆಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಇದು ಅನೇಕ ಲೋಪದೋಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಾನು ಬಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ, ಸಂತೋಷ. ಅಷ್ಟೇ ದುಃಖದ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೈತೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ೧೯೫೨ರಿಂದಲೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಸಂಪರ್ಕ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ೧೯೬೫ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. ಅವತ್ತು ಇದನ್ನು ತರಬೇಡಿ ಪೊಹಿಬಿಷನ್ ಇರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಒಬ್ಬ ಹಣ್ಣು ಮಗಳು ಅಂದರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶೋಧರಮ್ಮ ದಾಸಪ್ಪ ಅವರು ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ ಅವತ್ತು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಇವತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲರೇ ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಬನ್ನಿ, ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾವಿರಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಕುಡಿದಂತ ಚಟದಿಂದ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಸ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಮಾನ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಖಂಡಿತ ಮುಂದೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪು ವರದಿಗಳು. ಸುಳ್ಳು ರಿಪೋರ್ಟುಗಳು, ಇವತ್ತು ಬರುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ನಮಗೆ ಅಷ್ಟು ಬಂತು, ಇಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನಾದರೂ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಖಂಡಿತವಾಗಿ ರೈತರಾಗಲಿ, ಬಡವರಾಗಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೈತೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಕೂಡ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಂದು ವಾತಾವರಣ ದಿಂದ ಜನಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಇಳಿದಿದೆ ಇವತ್ತು ಆದಾಯ ಬಂದಕ್ಕೇ ಈ ಆಬಾರ್‌ವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಬಹಳ ಅನಿಶ್ಚಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಆಗಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪೂರ್ತಿ ಆದಾಯ ಬಂದು ಕೆಲಸಗಳಾಗಬೇಕು, ಅಂದರೆ ರಸ್ತೆ, ಸ್ಕೂಲು, ಕೆರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ನಾನು ಬಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ, ನಾವು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ನಾವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಸಾಯಂಕಾಲ ಆಯಿತು ಅಂದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ನಾವು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಯಾರು ಸೇರುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಮಾತನಾಡಲಿ ಅಪ್ಪಾಯಮಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ನೀವು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ತಿಪ್ಪಯ್ಯ.— ಮಾನ್ಯ ಬೈರಪ್ಪಾಜಿಯವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೇ, ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಮಾತನಾಡುವ ಹಕ್ಕು ಕಳೆದುಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.— ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಂದಕ್ಕೇ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಆದಾಯ ಬರಬೇಕು, ಇಲ್ಲಾ ಈ ಬಾಬನ್ನು ತೆಗೆದು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಲಿ. ೧೩೨ ಕೋಟಿ ಅಲ್ಲವೇ ಸ್ವಾಮಿ, ೩ ಕೋಟಿ ೭೦ ಲಕ್ಷ ಜನ ಇದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಮಗೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಬಡವರಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿ, ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಯ್ಯನಂತಹವರಿಗೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಂತಹವರಿಗೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿ. ಈ ರೀತಿ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ನೋವಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಂದು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಬಾರದಷ್ಟು ಅನಾಹತ,

ಅನ್ಯಾಯ, ಅಧರ್ಮ ಇವತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ನನಗಂತೂ ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಏನು ೧೫-೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಬಂದು ಸನ್ನಿವೇಶ ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಗಳ ಅರ್ಥಿಕ, ನೈತಿಕಮಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಇಳಿದುಹೋಗಿದೆ. ಅವತ್ತು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದವನ ಮನೆ ಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಪಾತ್ರೆಗಳಿಲ್ಲ, ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ, ಅವನಮಟ್ಟ ಇಳಿದು ಹೋಗಿದೆ, ನೈತಿಕಮಟ್ಟ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಈ ಬಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಾವಾದರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು ನಾವು ಜ್ಞಾನಿಗಳೆಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸವೇನೂ ಬರಿದಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ. ಮಾನ್ಯ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರು ಗಾಂಧೀವಾದಿಗಳು ನಾನು ಇವತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಬಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿ ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂ ಗಳು ತಾನೆ, ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ. ತಾವು ಹಿಂದೆ ಎಕ್ಸಿಜ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದಿರಿ, ಇವತ್ತು ಬೇರೆ ಯಾವುದರ ಮೇಲಾದರೂ ಹಾಕಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ? ಜನಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ? ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಬಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ. ಅದುದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯ. ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ವಿಚಾರವಂತರು, ಗಾಂಧೀವಾದಿಗಳು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ೫ ಕೋಟಿ ೭೦ ಲಕ್ಷ ಜನಗಳೂ ಕೂಡ ಸುಖದಿಂದ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬಾಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಯಾವ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ, ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಆ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಇವತ್ತು ಪುನರ್ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಬೊಕ್ಕಸ ಏನೂ ಬರಿದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವರ್ಷ, ಎರಡು ವರ್ಷ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಡಿ, ಸ್ಕೂಲ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಡಿ, ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾಲೇಜು ಮಾಡಬೇಡಿ, ಎಲ್ಲಾ ನಿಂತುಹೋಗಲಿ. ಈ ದೇಶದ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿ, ಬಡವರನ್ನು ನೋಡಿ, ಬಡವರು ಇನ್ನೂ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ನೀವು ತರಬೇಡಿ. ಇವತ್ತು ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾಕಡೆ ಅನ್ಯಾಯಗೊಂಡು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ, ಅನೇಕರು ಅದನ್ನು ಹೇಳದೇ ಇರಬಹುದು. ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವರು ಲಕ್ಷಾಧೀಶ್ವರರು, ಕೋಟಾಧೀಶ್ವರರು ಆಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಟಾಂತರ ಜನರು ಇದರಿಂದ ಬಡವರು ಆಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬಡವರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಬಡವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣ ದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸವನ್ನು ತುಂಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಕಂಪ್ಯುಟರ್ ಆಗಿ ಪ್ರಾಹಿಬಿಷನ್ ಇಟ್ಟುಡ್ಯೂಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ನಾನೊಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಅನುಕೂಲಸ್ವರೂ ಕುಡಿಯತಕ್ಕ ಪಾನೀಯಗಳು ಏನಿವೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಕುಡಿಯತಕ್ಕ ಆರ್ಟಾಕ್ ಸಾರಾಯಿ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್. — ಅನುಕೂಲಸ್ವರೂ ಬಹಳ ಜನ ಹಾಲು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ.

(ನಗು)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ. — ಅದುದರಿಂದ ಅನುಕೂಲಸ್ವರೂ ಕುಡಿಯತಕ್ಕದರ ಮೇಲೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಹಾಕಿ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ನೀವು ಹರಾಜು ಹಾಕುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕೆಲವೇ ಜನ ಕೋಟಾಧೀಶ್ವರರು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಸಮಾಜವಾದ ಸಮತಾವಾದ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವರು ನೀವು, ಅದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕವರು ನೀವು, ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ? ಇದನ್ನು ಅಂಗಡವಾರು, ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ವಾರ್ ಹರಾಜು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶ ೫ ಕೋಟಿ ೭೦ ಸಾವಿರ ಜನ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಾದರೆ ನೀವು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಳ್ಳವರು ಆಗಿದ್ದರೆ ಈ ವರ್ಷದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಹಿಬಿಷನ್ ಜಾರಿಗೆ ತನ್ನಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ವರದೇಗೌಡ (ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ಹಿರಿಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ೨೨ ಮತ್ತು ೪೭ನೇ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದಾರೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವಾರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಡವ ಕುಡಿಯುವ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇರಬಾರದು. ಸೇಂದಿ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇದನ್ನು ತೆಗೆಯಬಾರದಾಗಿತ್ತು, ತೆಗೆದಿದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ರವರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿತ್ತು, ಅದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹೋದ ವರ್ಷ ೨೦ ಲಕ್ಷ ಇತ್ತು ಈ ವರ್ಷ ಅದು ೩.೫ ಲಕ್ಷ ಆಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಒಂದರಲ್ಲಿಯೇ ೧ ದಿವಸಕ್ಕೆ ೧ ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಬಾಟಲ್ ಸೇಂದಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬಾಬು ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅಂದರೆ ೨ ತಿಂಗಳ ಮುಂಚೇನೇ ಆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಮಾರನೆಯ ದಿವಸದಿಂದಲೇ ಒಂದು ಬಾಟಲ್‌ಗೆ ೨೦ ಪೈಸೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಜುಲೈ ಫಸ್ಟಿನಿಂದಲೇ ೫೦ ಪೈಸೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ೧ ದಿವಸಕ್ಕೆ ೧ ಲಕ್ಷ ಬಾಟಲ್. ಎಂದರೆ ೧ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಪರಮಾನ ಒಷ್ಟು ಆಯಿತು. ೧ ದಿವಸಕ್ಕೆ ೫೦ ಸಾವಿರವಾಯಿತು, ೫೦ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ೧೫ ಲಕ್ಷವಾಯಿತು ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿಯ ಸೇಂದಿ ಬಾಟಲ್‌ನಿಂದ ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ರವರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಸಿ.ಹೆಚ್. ಅಡಲ್ಟೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಚಲ ಮರದ್ದು ಮಾತ್ರ ಕೆಲವುಕಾಲ ಎಗ್ಗಾ ಮಿನೇಷನ್ ಗೋಸ್ಪರವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಎಗ್ಗಾ ಮಿನೇಷನ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೂ ಅದರ ರಿಫೋರ್ಟ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಬಿಗಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾರುತ್ತಿರುವ ಸಾರಾಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೈಂಡೆಡ್ ಬೀರ್‌ನ್ನು ಕಿತ್ತಾಹಾಕಿದರು. ಅದರಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಮಾನ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಬೈಂಡೆಡ್ ಬೀರ್‌ನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಒಂದು ವಾರಕ್ಕೆ ಪರಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ರವರು ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟುಟ್‌ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಸರಿಯಾದ ಪರಿಟ್ ಎಂಟ್ರಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಒಂದೇ ಪರಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತರಷ್ಟು ಓಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ರವರಿಗೆ ೬ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಸಪ್ಲೈ ಆಗುವುದು ೨ ರೂ.ಗೆ ಸಪ್ಲೈ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಸಣ್ಣ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ರವರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ದೊಡ್ಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ರವರ ಹತ್ತಿರವೇ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಕೂಡ ಇರುತ್ತದೆ ಹೀಗಾಗಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಇದು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ನಾಳೆಯಿಂದಲೇ ಬೈಂಡೆಡ್ ಬೀರ್‌ನ್ನು ಕಿತ್ತಾಹಾಕಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಸೇಂದಿ ಹರಾಜನ್ನು ಅಂಗಡಿವಾರು ಮಾಡಬೇಕು ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ವಾರ್, ದಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ವಾರ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಅಂಗಡಿವಾರ್ ಹರಾಜು ಹಾಕಿದರೆ ಉತ್ತಮವೆಂದು ಸೇಂದಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಐ.ಎಂ.ಎಲ್. ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂಥಾದ್ದು ಬರುವಂಥಾದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಸಡಿಲವಾದ ನೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಪಾಂಡಿಚೇರಿ, ಮಾಹೆ-ಒಂದೇ ಸ್ಟೇಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು. ಪಾಂಡಿಚೇರಿಯಿಂದ ಮಾಹೆಗೆ ಸೋಗ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನಿಂದಲೇ ಹೋಗಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅವರು ಎಂಟ್ರಿಸ್ಲೆಫೀ, ಎಜುಕೇಷನ್‌ಫೀ ಇನ್ನು ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಸೆಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಬಿಗಿಯಾದ ಕಾವಲು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಪರಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರು ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪರವಾನಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ರವರು ಕಳ್ಳುಬಟ್ಟೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕವರನ್ನು ಅಥವಾ ಅಡಲ್ಟೇಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕವರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಒಂದರೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನವರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಿಗಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಡಿವರ್ಜಿಫಿಕೇಷನ್‌ನವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಇಷ್ಟು ಪರಮಾನ ಬರತಕ್ಕ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೋದರೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಥಳ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬೇರ್ಸ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ

ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಲ್ಪೇಜ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೩೭, ೪೮ ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾನು ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವನ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹಳಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ದಿಟ್ಟವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

೭-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಏಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಒಬ್ಬ ರೈತ ದುಡ್ಡು ಕಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಪ್ಯಾಸ್ ಕಿತ್ತು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಬಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಹಾಕಿ ಡಿಸ್ ಕನಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಡಿಸ್ ಕನಕ್ಟ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ಪೆನಾಲ್ಟಿ ಹಾಕಿ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿ ವಸೂಲಾಡುತ್ತಾರೆ. ರೈತನಿಗೆ ಮೊದಲೇ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಮೇಲೆ ಅವನು ಕಟ್ಟಿದರೂ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕನಕ್ಟ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಅಬ್ಬಾರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ವೇಳೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸೂಚನೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ (ಭರಮಸಾಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅಬ್ಬಾರಿ ಇಲಾಖೆ ಏನಿದೆ ಇದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಶೇಕಡ ೯೦ ಭಾಗ ಅವಿದ್ಯಾವಂತರು ಇರತಕ್ಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಜಾಸ್ತಿ. ಹಳ್ಳಿಯ ವಾತಾವರಣ ನೋಡಿದರೆ, ಕುಡಿತದ ಚಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಬ್ಬಾರಿ ಇಲಾಖೆಯ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಇತಿ ಮಿತಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಕಾಯಿ ನೀತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಸೇಂದಿ ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಸೇಂದಿ ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಹರಿದನ್ನೆ, ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಇಲಾಖೆಯವರು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಲಿಸಿದಾರೆ ? ಯಾವ ಲಂಬಾಣಿ ತಾಂಡಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಊರಮಧ್ಯೆ, ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹತ್ತಿರ ಅಂಗಡಿಗಳು ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುತ್ತಿವೆ. ದಿನಕ್ಕೆ ೫ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕುಡಿದು ಪೂರೈಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಇದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಡವ, ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ತನಗೆ ಬರೆತಕ್ಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಸಾರಾಯಿ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸೇಂದಿ ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಅಂಗಡಿಗಳು. ಸೇಂದಿ ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿಗಳು ಬಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ವಾತಾವರಣ ಮಲಿನವಾಗಿದೆ. ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಸಹ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಹುಡುಗರಲ್ಲ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಸೇಂದಿ ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಊರಿನ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರವಾನಗಿ ಪಡೆಯದೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪರವಾನಗಿ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಜಾಗವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ಇದೆ. ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಇಲಾಖೆಯವರು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿದಾರೆ ? ಎಲ್ಲಿ ತಾಂಡಗಳಿವೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡಲಾರಿಗಳು ಹೋಗುವಾಗ ಆಲೇ ಇಳಿಸಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೆ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಸಿ ಅವರನ್ನು ನಿರ್ಗತಿಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಜನರ ಉದ್ಧಾರದ ಗುರಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ ಎಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದವರು ಇವತ್ತಿಗೂ ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆ ತಯಾರಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆ ನಮ್ಮ ವಂಶಪಾರಂಪರವಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕಸಬು, ಇದು ನಮ್ಮ ಆಸ್ತಿ, ಇದನ್ನು ನಾವು ಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದವರು ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆ ಸಾರಾಯಿ ಇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು,

ಅದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆ ಸಾರಾಯಿ ಮಾಡಿದರೆ ಬಿಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಬಿಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಸೋಡಿ ನಮಗೆ ಯಾವ ಆಸ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆ ಸಾರಾಯಿ ಮಾಡುವುದು ನಿಜ, ಅದರಿಂದ, ನಮಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಈ ಕಸಬನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ನಾವು ಕುಡಿಯುವುದು ಮಾತ್ರ ಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆ ಸಾರಾಯಿ ಆದರೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗಿನದು ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸರು ಬಂದುಹಿಡಿದರೂ ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಈ ಕಸಬನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬಳ್ಳಾರಿ ಹತ್ತಿರ ಬೈಲಾಳ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿಗರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟು ತಕ್ಷಣ ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ ಸೇರಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕುಡಿದು ಪೂರೈಸುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡ ಕುಡಿದರೆ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಕುಡಿಯಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗಂಡ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಬಿಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಅವೇಲೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಕಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೈ ತೊಳೆಯತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆದರದಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಈ ವಾತಾವರಣ ಇದೆ. ಸೇಂದಿ ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವಾಗ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಮ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಕೊಡಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಊರ ಹೊರಗಡೆ ಇಡಿ. ಊರಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ತರಬೇಡಿ ? ಹೊರ ಹಬ್ಬ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ದ್ರೂ ಗಟ್ಟಿ ತಂದು ಮಾರತಕ್ಕ ವಸ್ತು ಹೋಗಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇವತ್ತಿನ ವಿವಸ ಹರಿಜನರು, ಲಂಬಾಣಿಗರು ಹಬ್ಬ ಮಾಡಿದರೆ ಬಾರಲ್ ಗಟ್ಟಿಲೆ ಹೆಂಡತನ್ನು ತಂದು ದಾರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಅವರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಿಲೆ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅವರು ಕುಡಿಯುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇರಬೇಕೆ ? ಅವರು ಏಳಿಗೆಯಾಗುವುದು ಬೇಕಿಲ್ಲವೆ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಅವರ ಏಳಿಗೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳ್ಳಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಜಮೀನಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರು ೧೫-೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈಚಲು ಮರಗಳಿಲ್ಲ. ಈಚಲು ಮರ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಈಚಲು ಮರಗಳಿಲ್ಲ. ಆ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಲ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಜನರು ಉತ್ತಿ ಬಿತ್ತಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇವಿನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಬಹಳ ಜನರು ಬಡವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹಕ್ಕುಪತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆ ಬಡಜನರು ದಿನಾ ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೋಗಿ ಎಲೆ ಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಮತ್ತು ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಸೇಂದಿ ಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿದು ಕುಡಿದು ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಇವರು ಇಲ್ಲೇ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಈಚಲು ಮರ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ದಯಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಹಕ್ಕುಪತ್ರ ಕೊಡಿ. ಬಡವರು ಹೋಗಿ ಹಕ್ಕುಪತ್ರ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಇದು ಎಕ್ಸೈಜ್ ಲ್ಯಾಂಡ್, ಎಕ್ಸೈಜ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ನಿವು ಏತಕ್ಕೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಪೊಲೀಸರಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈಚಲು ಮರ ಇಲ್ಲದ ಕಡೆ ಜನರು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಬರೀ ಅಂಕಿಗಂಪಿಯಲ್ಲದೆಯೇ ವಿನಹ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಕಾಲೋನಿ ಲಂಬಾಣಿ ತಾಂಡಾಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಮ್ಲೆಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏತಕ್ಕೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿಲ್ಲ ? ಊರಿನ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಕಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಕಡೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ಭೀಮಪ್ಪನ ಮನೆಗೋ ಅಥವಾ ಸೋಮನಾಯ್ಕನ ಮನೆಗೋ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಂದು ವೇಳೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಿಲ್ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲದೇ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಥವಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮವಿದ್ದರೂ ಅದು ಪಾಲಿಸೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಚ್ಛಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾಚ್ಛಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಿಲ್ ಯಾರು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪರಾಟ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸ್ವಾಮಿರಾವ್ ಅವರು ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಆರಿಸ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಪರಾಟ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾದವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತಾರಮ್ಯ ಆಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಉದಾಹರಣೆಗಳಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.—ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ತರಹ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ತರಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶಿವಮೂರ್ತಿಯವರೇ, ಗಂಟೆ ಏಳುಕಾಲಾಯಿತು. ದಯಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.—ಮೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಕಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಲೈನ್ ಮನ್‌ಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದರೆ ಅವನು ಬಂದು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ೧೦ ದಿವಸ ಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ಲಂಡ ಕೊಟ್ಟು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬೆಳೆ ಎಲ್ಲಾ ಒಣಗಿಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸಮಯದ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.—ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿದ್ಯಾಚ್ಛಕ್ತಿ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಡವರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಹರಿಜನ ಕಾಲೋನಿ ಮತ್ತು ಲಿಂಬಾಣಿ ತಾಂಡಾಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರು ಕುಡಿದು ಕುಡಿದು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಂಡ ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಇಟ್ಟು ಅವರು ಕುಡಿದೂ ಕುಡಿದೂ ಹೇಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಲೈಸೆನ್ಸಿಂಗ್ ಪಾಲಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೀರು ಬ್ರಾಂಡಿ ಕುಡಿದರೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಕ್ಸೈಜ್‌ನಿಂದ ಪವರ್‌ಗೆ ಬಂದಿರಿ. ಮತ್ತೆ ವಾಪಸ್ ಎಕ್ಸೈಜ್‌ಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.—ಸುಮ್ಮನು ಸೇಂದಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮತ್ತೆ ವಾಪಸ್ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.—ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಕಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇಂದಿ ಸರಾಯಿ ಕುಡಿದು ಅವರಿಗೆ ಹುಟ್ಟು ತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ತಳಿ ಯಾವಂತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ೯೦ ಭಾಗ ಕೆಮಿಕಲ್ ಕಂಟ್ರಾಟ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ ೧೦ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಸೇಂದಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಮಾದ್ಯವನ್ನು ಒಳಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪೀಳಿಗೆ ನಶಿಹೋಗುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬೆಲ್ ಹೊಡೆದಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಸಾಲಿಯಾನ (ಕಾಪು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಎಕ್ಸೈಜ್ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಬ್ಬಾರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆಶೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಕೊನೆಪಕ್ಷ ಬರುವ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಆಕ್ಷನ್ ಹಾಕುವಾಗ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಅಂಗಡಿವಾರು ಆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಅದರ ಆದಾಯ ದಿಂದ ಏಳಿಗೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಬ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಗೂಂಡಾಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏನಾದರೂ ದಾಳಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅಬ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ಸೇದಿಯನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೂರ್ತೇದಾರರರಿಗೆ ಅಧ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮೂರ್ತೇದಾರರು ಬಡವರಾಗಿದ್ದು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಇವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಿ. ಎಲ್. ಲಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಸಿ. ಎಲ್. ೨ ಲಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ನಿರ್ದೋಷಿ ಪದವೀಧರ ಯುವಕರಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯಾಚಕ್ರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆಗಳವರು ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಒಲ್ಟೇಜ್ ಪ್ರಾಯ್ವಂ ಮತ್ತು ಪವರ್ ಫೈಲ್ಯೂರ್ ನಿಂದ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ವೋಲ್ಟೇಜ್ ಪ್ರಾಬಲಂ ಮತ್ತು ಪವರ್ ಫೈಲ್ಯೂರ್ ಪ್ರಾಬಲಂ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಂಜುಗೆಡ್ಡೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳು ಏನಿವೆ. ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಇವುಗಳಿಂದ ಯೂನಿಟ್ ಗಳು ಪ್ರೈಸ್ ಹಾಗೂ ಶಿ ಪ್ರೈಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಏನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡದೇ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಸ್ಟೆಉಡೋಗ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಶಿ ವರ್ಷ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೂ ಸಹಾ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಡಿಲೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಬೆಳೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ತಾಸು. ಸಂಜೆ ನಾಲ್ಕು ತಾಸು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೋಲ್ಟೇಜ್ ಪ್ರಾಯ್ವಂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದ್ಯಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ (ಬೀರೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಅಬಕಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬಡವರು, ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಶ್ರಮ ಜೀವಿಗಳು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಶುದ್ಧವಾದ ಹೆಂಡವನ್ನು ಕುಡಿಯಲಿ ಎಂದು ಮದ್ಯಪಾನವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಪಾನನಿರೋಧಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಕಡು ಬಡವರು ಕುಡಿಯತಕ್ಕ ಹೆಂಡವನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವವರು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ನಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಂಡವನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ? ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲ ಆಳಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಅಬಕಾರಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಈಗ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲರವರು ಏನಾದರೂ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬಡವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಬೀರು, ಬ್ರಾಂದಿಗಳನ್ನು ಯಾರು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಬಡವರು ಕುಡಿಯತಕ್ಕ ಹೆಂಡಕ್ಕೆ ಹಾಳು ಮೊಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕಲಬೆರಕೆ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದರ ರುಚಿ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ.—ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾಗಬೇಕು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಶುದ್ಧ ಹೆಂಡವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ೯ ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅಶುದ್ಧ ಹೆಂಡದ ಸರಬರಾಜು ನಿಂತಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವಾದ ಹೆಂಡವನ್ನು ಸಜ್ಜು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಾ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದಾಗ ನಾವು ತಲೆತಗ್ಗಿ ಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ತಿ ಆಗದಿದ್ದರೂ ಶೇಕಡಾ ೫೦ರಷ್ಟಾದರೂ ಶುದ್ಧವಾದ ಹೆಂಡವನ್ನು ಸಜ್ಜು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅಶುದ್ಧವಾದ ಹೆಂಡದಿಂದ ಜನರ ದೇಹಸ್ಥಿತಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಹೆಂಡವನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡುವಾಗ ಅಂಗಡಿದಾರರು ಹರಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು

೩೬ ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದ ರೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇವತ್ತು ಬೀದಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಎಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ವಿದ್ಯುತ್ ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ಹಾಗೂ ಅಬಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲರು ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಹೇಗೆ ಇದೆ ಎಂದರೆ, ದೇವಸಾನ ಇರಲಿ, ಗುರು ಮಠ ಇರಲಿ, ಇದ್ದಾ ವುದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಕೇವಲ ೧೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಬಕಾರಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ಜನತೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳುವ ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲ. ಕೇವಲ ೧೦-೧೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮಾಮೂಲು ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನ ಹರಿಸಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ದಿಟ್ಟ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂತಿಂಥಹ ಕಡೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಮಾಮೂಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಂಕಬರಬಾರದೆಂದೂ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ (ಭಾಲಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಈಗ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದರಿಂದ ೨ ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ. ಅದರ ಅರ್ಥ ಏನೆಂದರೆ ಕೂಡುವುದು, ಮಾತನಾಡುವುದು, ಹೊರಟು ಹೋಗುವುದು, ಇದೇ ಅದರ ಅರ್ಥ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೂರುವುದು, ನಂತರ ಮಾತನಾಡು ವುದು, ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಟುಹೋಗುವುದು. ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೂತು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಉಪಯೋಗ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ತ್ತಿದೆ.

ನಾನು ಹಿಂದೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆ ?

೭-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.—ಸ್ವೀಕರವರು ಸ್ವಲ್ಪ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಬೇಕು. ಸ್ವೀಕರ ಎಂದರೆ ಅವರು ಜಾಸ್ತಿ ಸ್ವೀಕರ ಮಾಡಬಾರದು. ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸತ್ಯ, ಧರ್ಮ, ನ್ಯಾಯ ನೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಹೊರಟು ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ವಿಷದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಗೊಬ್ಬರ, ನೀರು ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದೀಪಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆಯೇ ? ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನು ಪ್ರಗತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ? ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನೋಡು ವುದಾದರೆ ನೀವು ಪ್ರಾಂಟಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಸೇದಿ ಕುಡಿಯಬಾರದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು ಆಗ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೀವು ಬಡವರಿಗೆ ಹೆಂಡ, ಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿಸಿ ಅವನ ಆರೋಗ್ಯ ವನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಅವನ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮೂರ್ಖತನದ ಕೆಲಸ. ಶುದ್ಧ ಮೂರ್ಖತನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇರಲಿ. ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇರಲಿ, ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇರಲಿ, ಇನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಲಿ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ೩ ಕೋಟಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡದೇ ವಿಷದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಅದಕ್ಕೆ ನೀರು ಎರೆದು, ಅದರಿಂದ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಏನು ಕೆಡುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಹಾಸ್ಟಿಟಲ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ

ಅದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿ? ಇವತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಕಾನೂನುಗಳು ಪಾಸ್ ಆಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾನೂನು ತರಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಅದು ಪಾಸ್ ಆಗಿ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ೧೦-೨೦ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಪೀನರ್ ಕೋಡ್, ಸಿವಿಲ್ ಕೋಡ್‌ಗಳು ೩೦ ವರ್ಷವಾದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಾನೂನು ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಒಂದು ಸಾರಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಅದಕ್ಕೆ ಅಗಿಂದಾಗಿ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣಾ ಕಾನೂನು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಕಂಪೌರಿ ಎಜುಕೇಷನ್ ಬಿಲ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಬೆಗ್ ರಸ್ತೆ ರಿಲೀಫ್ ಆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಬೆಗ್ ರಸ್ತೆಗೋಸ್ಕರ ೭೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ನಾನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಬಿಕ್ಕರೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಪರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇವಾರರನ್ನು ಅದು ದೇಹದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸಿಗರೇಟ್ ಡಬ್ಬುಗಳ ಮೇಲೆ "ಇಂಜುರಿಸ್ ಟು ದಿ ಹೆಲ್ತ್" ಎಂದು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿ ಸಿಗರೇಟ್ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಹೀಗೆ ನೀವು ಏನೇ ನೋರೇಟ್ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ, ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರವರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಏನು ತಿಳಿದಿದೆ ಎಂದರೆ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಹಿಷಣ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದೆ, ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಮಾಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಆಶಾಭಾವನೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಈ ಪ್ರಾಹಿಷಣ್ ನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ಟೈಮ್ ಆಯಿತು ದಯವಿಟ್ಟು ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಸಿ.....

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡೇ:—ನಮ್ಮ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ವಿಷದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಅದಕ್ಕೆ ನೀರೆರೆದು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬುಡ ಸಮೇತ ಕಿತ್ತುಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಪ್ರಾಹಿಷಣ್‌ನ ಕೂಡಲೇ ಜಾರಿಗೆ ತನ್ನಿ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಂಡು ಇಪ್ಪು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತರಾವ್ ದೇಸಾಯಿ (ಅಭ್ಯರ್ಥಕ):—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅಬ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಕೇವಲ ೫ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಜನ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಪುನಃ ರಿಪೀಟ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಬ್ಕಾರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ತಡೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇದರ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟೇ ಬಿಗಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದೇ ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಅಂದರೆ ಲಂಬಾಣಿ ಜನ ಅಥವಾ ಹಿಂದುಳಿದವರು. ಈಗ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅಬ್ಕಾರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಧಾಳಿ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಬುಕ್ ಮಾಡಿ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಡಾರ್ಜಿ ಷಿಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ದೋಷದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅಪರಾಧ ನಿರ್ದೋಷಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ ಮಹಜರಿಗೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ಪಂಚನಾಮಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ವಿಟ್ನೆಸ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ವಿಟ್ನೆಸ್ ತಗೊಂಡು ಅಬ್ಕಾರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಕೇಸ್ ಬುಕ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅವು ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ತಗೊಂಡು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ಸಾರಾಯಿ ತಯಾರು

ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗ ಹೆವರಾಷ್ಟ್ರ, ಅಧ್ಯಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕದುರೆಗಳನ್ನು ಟ್ರೇಡ್ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯರ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಆ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳ ತೋರಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಅನಂತರ ಆ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ಸರಾಯಿ ಟ್ಯಾಬಾಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ, ಅವು ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಬಿಗಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಇದರ ಲಾಭ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ದೊರೆತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಜನ ರೈತರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿ, ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಕರೆಂಟ್ ಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರಿಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಕರೆಂಟ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸ್ಟಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಆರೇಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಅರ್ಜಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯ ಆಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿ ತರಿತವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಕರೆಂಟ್ ಸಿಕ್ಕಲಿಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಂದಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪಲಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ. ಸುಮಾರು ೧೦-೧೫ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಕರಣ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಅಪ್ಪಲಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಭೀಮ ನದಿ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿದೆ. ಸುಮಾರು ೪೦-೫೦ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಭೀಮ ನದಿಯ ದಡದ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಭೀಮ ನದಿಯಿಂದ ಕರೆಂಟ್‌ನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವರೂ ಸಹ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಆಸ್ತದ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಡಾ|| ಎ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ (ಉಡುಪಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿದ ತಕ್ಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವಾದಂಥ ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಶ್ರಮ ಉಳ್ಳವರು ಎಕ್ಸೈಜ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರು ೧೫೦ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರು ಫರಡ್ ಎಂಬವರು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದರು ಈಗ ಅದು ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದೆ ಅಂದರೆ ಜನ ಬೇವನದ ಜೊತೆ, ಅಷ್ಟೇ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಸುಮಾರು ೨೫-೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದು ಒಂದು ಲುಕ್ಕುರಿ, ಭೋಗ ವಸ್ತುವಿನ ಸಾಧನ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇದ್ದು, ಇವೊತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ, ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ೨೪ ತೀಸು ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಸೇವಕನಾಗಿ ರೂಪವನ್ನು ತಳೆದಿದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು, ಸರಿಯಾದಂಥ ಏರ್ಪಾಡು ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ೧೬೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯರ್ ಅವರು ೨೯ ಮೆಗಾವಾಟ್‌ನ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ರಾಯಚೂರ್ ಧರ್ಮಲಾ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಈಗ ಏನು ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗೆ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಪರಾಹಿ, ಕಾಳಿ ಎರಡನೇ ಹಂತ, ಚಕ್ರ ಇರಬುದು ಹಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಪೈಟೆನ್ಷಿಯಾಲಿಟಿ ಶೇಕಡ ೪೦ ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅಂದರೆ ೨೪-೨೬ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಟ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಿರುವುದು. ಪರ್‌ಕಾಪಿಟಿ ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನಲ್ ಇನ್

† ಈ ಚಿಹ್ನೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಫ್ಯಾಸ್ಟ್‌ರ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಒಂದು ಟೈಮ್ ಬಾಂಡ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ತರಹ ಹಾಕಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿವಸವನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತಗೊಳಿಸಿ, ಇದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮಂಡಬೇಕು. ಕಾಳಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ ೨೬೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ವರಾಹಗಿಳಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಶೋಧಕ ಪುನರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಯಚೂರು ಥರ್ಮಲ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ. ೪೨೦ ಮೆಗವಾಟ್ ೧ನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ೧೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಹ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಮುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇತರೆ ಸದಸ್ಯರು ನೈವೇಲಿ, ಕಲ್ವಾಕಮ್, ರಾಮಗೊಂಡ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಪಾಲು ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ರೆಡ್ಡಿ ಯವರು ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಸೌರ ಶಕ್ತಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯುತ್‌ಚಕ್ತಿ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೩೦೦ ಕಿಲೋ ವಾಟರ್ ಕರಾವಳಿ ಉಂಟು. ಸಾಗರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತೆರಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ತಿರುಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ೧೦ ಮೆ.ವಾಟ್ ಮತ್ತು ೨೫ ಮೆ.ವಾಟ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳವರು ಮೂರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಓದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇರತಕ್ಕ ಕರಾವಳಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಥರ್ಮಲ್ ಪ್ಲಾಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಥರ್ಮಲ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಬರುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ತಣ್ಣೀರು ಬಾವಿ ತೋರಿಸಿದ್ದು ಆಯಿತು. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳು ಇವೆ. ಕೆಮಿಕಲ್ ಅಂಡ್ ಫೆರೈಲೈಜರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಇದೆ. ಮೊನ್ನೆ ನೀರು ಇಲ್ಲದೇ ಬೇಸಿಗೆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತಿದೆ. ರೈತನಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗತಕ್ಕ ಇಂಥಾ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ನಿಲ್ಲಿಸತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕುದುರೆಮುಖಿ ಐರನ್‌ಓರ್ ಇದೆ, ಬೆಳ್ಳೋ ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್‌ನ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಾ ಕನೆಕ್ಟಡ್ ಲೋಡ್ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ೪೪೦ ಮೆ.ವಾಟ್‌ನ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರಂಗಳು ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್ ಲಾಸ್ ಆಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಈ ಥರ್ಮಲ್ ಪ್ಲಾಂಟನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ವೃಥಾವಾಗಿ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆ ನದಿಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ತಡೆದು ಅದರಿಂದ ೫ ಮೆ.ವಾಟ್ ಮತ್ತು ೨ ಮೆ.ವಾಟ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಪನಾಸಿ, ಬೆಡ್ಡಿ, ಮೇಕದಾಟು ಇವುಗಳ ಯೂಟಿಲೈಜೇಷನ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಗ್ರಾಂಡ್‌ವಾಟರ್ ರಿಸೋರ್ಸ್‌ನಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಕೇವಲ 6೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದೇ ಪಂಚಾಭೇನಲ್ಲಿ ೪೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದೆ, ಅದ್ಧು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೨೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದೆ, ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ೨೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದೆ. ಯಲಬುರ್ಗದಲ್ಲಿ ೧೨ ಫೀಟ್ ತೋಡಿದರೆ ನೀರು ಬೀಳುತ್ತದೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾವು ಮಾಡ್ತೀರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ತಾವು ೬೦ ಸಾವಿರ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಎನ್‌ಕರೆಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ವರ್ಕ ಆರ್ಡರ್ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದಲ್ಲೂ ಆದ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ವಿದ್ಯುತ್ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಹೀಗಾದರೆ ತಾವು ೬೦ ಸಾವಿರ

ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ಕನೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ೬೦ ಸಾವಿರದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ೧,೫೦೦ ಬರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಐಡೆಂಟಿಫೈ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಕಷ್ಟವಿದೆ ಅದಾದ ನಂತರ ಪಿ.ಎಲ್.ಡಿ. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಂಡೀಷನ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಳೀಕರಣ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೇನೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿ ಇನ್ನೂ ಮಂಜೂರಾಗದೇ ಇದ್ದು, ಮಂಜೂರು ಆಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅಂಥವರಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡದೇ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ರೈತರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಲ್ಲಾ ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ೭ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಆದರೆ ತಾವು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಂಬರ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು ಇದ್ದರೆ ಆ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಒಂದು ಫರಾಂಗ್ ದೂರದವರೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ಬಲ್ಬ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವರಿಗೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆ ಗ್ರಾಮ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ತ್ರಿಕರಣ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಯಿತೇ? ಇನ್ನೂ ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲವರ್ಗದವರು, ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದವರು ಮತ್ತಿತರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ತಾವು ವಿದ್ಯುತ್ತ್ರಿಕರಣವಾಗಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ೧೦೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ತ್ರಿಕರಣವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಆರ್.ಡಿ.ಸಿ. ಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣ ಕೂಡ ಸಿಗಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ವಂಚಿತವಾಗಬಹುದು. One must make a policy not to declare any village electrified unless entire population there is covered by electrification...

MR. SPEAKER.—Please conclude. You have taken more time

ಡಾ|| ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್.—ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ...

MR. SPEAKER.—Either you have to conclude or I have to conclude.

DR. V.S. ACHAR.—If the same yardstick is applied to every one I surrender. It has not been done. I humbly request you to give me another 2 minutes....

MR. SPEAKER.—We have fixed the time. I did not interfere for 10 minutes. You have taken more than 15 minutes....

ಡಾ|| ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್.—ಬೆಂಗಳೂರು ಸರ್ಕಲ್‌ನಿಂದ ೩೩ ಕೋಟಿ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸರ್ಕಲ್‌ನಿಂದ ೧೫ ಕೋಟಿ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸರ್ಕಲ್‌ನ್ನು ಸ್ವಿಲ್ವ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಲ್ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಹೊಸದೂರಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ಇರಿಗೇಷನ್ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಭೌಗೋಳಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ೪ ಲಕ್ಷ ಮನೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೬ ಲಕ್ಷ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರೈಕೆ ಆಗಿದೆ ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೭೨ ಲಕ್ಷ ಮನೆಗಳು ಇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೪ ಲಕ್ಷ ಮನೆಗಳೆಂದು ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಇನ್ನು ೫ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೨೦ ಲಕ್ಷ ಮನೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ

ರ_೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಹಣವನ್ನು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಿಂದ ಜನರೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಿಸ್ಟಂಅನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್, ಎನ್‌ಫೋರ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್, ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್ ಈ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಡಿ.ಐ.ಜಿ. ಅಪೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ೩-೪ ಜನ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೈಟೆನ್ಷನ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕನ್‌ಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂಭತ್ತನೂರರಿಂದ ಒಂದು ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಖಾಸಗಿಯವರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಟ್ರಾನ್‌ಮಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಾಸ್ ಅಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ ೪ರಷ್ಟು ಪಿಲ್‌ಫಿರೇಜ್ ಅಗುತ್ತಿರುವುದೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೇಕಾದಂಥ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕಾದಂಥ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆ.ಇ.ಬಿ. ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಇನ್‌ವೆಂಟರಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆರೆಪ್‌ಷನ್ಸ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೋಸ್. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದರ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು, ಕಾಲಿಟಿ ಟರ್ಮಿನಲ್ ರೇಟ್ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಇದರ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಟರ್ಮಿನಲ್ ಪ್ರೆಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ನಾವು ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಶುದ್ಧವಾದ ಶರಾಬನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ೧೦೦ ಮಿಲಿಗೆ ಮೂರುವರೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಜನರೇಟ್ ಆಗುವ ಆಯಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ರೂ ಒಳ್ಳೆಯದು ಸಿಗುವಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ, ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.— Discussion concluded. Hon'ble Minister will reply to the debate tomorrow. Now the House stands adjourned to meet tomorrow at 10-00 A.M.

(The House adjourned at Five minutes past eight of the Clock to meet again at 10 A.M. on 14th September, 1983)